

Van Dam, A. (2014). *Op een dag: vijftig voorleesverhalen over feesten, tradities en gebruiken*. Van Holkema & Warendorf.

11 november * Sint-Maarten

Een halve mantel voor een bedelaar



ALS HET LANGZAAM DONKER begint te worden, gaan overal de deuren open en komen er kinderen naar buiten.

Ze houden hun zelfgemaakte lampions trots voor zich uit. Vaders en moeders helpen met het aansteken van de lichtjes. En even later bungelen al die lichtjes vrolijk heen en weer in de schemering. Op de hoeken van de straten vormen de kinderen groepjes.

Jeroen geeft zijn zus Sanne een duwtje. 'Jij moet aanbellen,' zegt hij, 'want ik kan er niet bij.'

Sanne kiest een deur die is versierd met lichtjes. Ze weet dat achter alle versierde deuren mensen wonen die hen verwachten. Ze heeft nog niet aan de oude koperen bel getrokken, of de deur gaat open.

'Ja, nu!' zegt Sanne en ze begint te zingen:

*Sint-Maarten, Sint-Maarten
de koeien hebben staarten.
De meisjes hebben rokjes aan.
Daar komt Sint-Martinus aan.*

De man en de vrouw die in de deuropening hebben staan luisteren, klappen in hun handen en zeggen: 'Willen jullie iets lekkers?' De man houdt hun een mand voor, waaruit Sanne en Jeroen iets pakken wat ze in hun rugzakjes stoppen. Als de deur is dichtgegaan zegt Sanne: 'Je moet wel meezingen! Straks zingen we:

*Elf november is de dag
dat mijn lichtje, dat mijn lichtje,
elf november is de dag,
dat mijn lichtje schijnen mag.*

Dat ken je toch wel?

Jeroen knikt. Hij kent het liedje uit zijn hoofd. Maar hij vindt het toch een beetje eng om het voor wildvreemde mensen te zingen.

Een halfuur later begint het toch echt donker te worden. En behoorlijk koud. Sanne kan geen genoeg krijgen van het zingen. Maar Jeroen wil naar huis. Zijn rugzak zit vol met lekkernijen en daar wil hij zo snel mogelijk aan beginnen. Hij holt voor Sanne uit naar huis, waar zijn ouders hem al in de deuropening staan op te wachten.

'Het is bedtijd,' zegt Jeroens moeder.

'En mijn snoep dan?' vraagt Jeroen.

'Dat kun je morgen wel uitdelen,' zegt zijn vader.

'Uitdelen?'

Jeroens vader lacht. 'Ben je soms vergeten waarom we Sint-Maarten vieren?' zegt hij plagerig.

Even later ligt Jeroen in bed. Zijn vader en zijn zus Sanne zitten op de rand.

'Lang geleden,' vertelt Jeroens vader, 'het was in het jaar 316, maar het kan ook in 336 zijn geweest, werd

ergens in Hongarije een jongen geboren die de naam Martinus kreeg.

Martinus, die door ons meestal Maarten wordt genoemd, was de zoon van een Romeinse soldaat. En zoals het altijd ging in die tijd, moest de zoon net als zijn vader soldaat worden. Eigenlijk vond Maarten dat maar niks. Hij vond dat mensen geen wapens tegen elkaar moesten gebruiken. Hij wilde liever mensen helpen dan tegen ze vechten. Vaak zei hij tegen de andere soldaten: "In de Bijbel staat: geef van alles wat je hebt, de helft weg. Dan krijgen we een betere wereld."

Tijdens een veldtocht in Frankrijk reed Maarten op zijn paard de stad Amiens binnen. Bij de poort lag een bedelaar naar wie niemand omkeek. Maar Maarten hield halt, trok zijn rode soldatenmantel uit, trok zijn zwaard en sneed met één haal zijn mantel in tweeën. Het ene stuk gaf hij aan de bedelaar. Het andere stuk sloeg hij weer om zijn eigen schouders.

De mensen die het zagen, barstten in lachen uit. "Moet je nu eens kijken: een soldaat met een halve mantel. Wat een belachelijk gezicht!"

Maarten trok zich er niets van aan. Hij vroeg de legerleiding om ontslag. Hij werd monnik in een klooster. Volgens sommige mensen die hem hebben ontmoet, verrichtte hij soms wonderen. Hij werd zo geliefd dat hij veel volgelingen kreeg. Die volgelingen vroegen hem om hun bisschop te worden in de stad Tours.

Gek genoeg werd Maarten na zijn dood alleen maar beroemder en beroemder. In het jaar 690 werd in Utrecht een kerkje naar hem genoemd. Het werd een belangrijk bedevaartsoord. Ook al is dat kerkje



al lang verdwenen, Sint-Maarten zijn we in Utrecht en op veel andere plekken in Nederland nooit meer vergeten. Elk jaar gaan kinderen met hun lampionnen de straat op om liedjes te zingen en om te laten zien dat zij delen belangrijker vinden dan verzamelen.' Het verhaal is uit. Jeroen kijkt naar zijn grote zus, die al half in slaap is gevallen tegen papa's schouder. Zelf is hij nog klaarwakker. Hij kijkt naar de met

snoep gevulde rugzak naast zijn bed.

'Weet je wat ik doe, papa?' zegt hij zacht. 'Morgen neem ik mijn rugzak mee naar school en dan deel ik de helft van mijn snoep uit aan de kinderen die geen snoep hebben verzameld.'

'Goed zo, jongen,' zegt papa. 'Zo heeft Sint-Maarten het bedoeld.'